

Inhoud

INLEIDING	1
Wat is verbijzonderde Interne Controle	2
Wat is het doel van de Verbijzonderde Interne Controle	2
Randvoorwaarden Verbijzonderde Interne Controle	2
Relatie met het Rechtmatigheids- en Controleprotocol 2025-2029²	2
Relatie met controleplan en normenkader	2
Relatie met de accountantscontrole	2
Het VIC-plan	3
Uitvoeren VIC-plan	4

INLEIDING

Voor u ligt het Uitvoeringsplan Verbijzonderde Interne Controles 2025. In dit plan is de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) opgenomen. De adviseur Verbijzonderde Interne Controle voert de VIC uit. Het uitvoeringsplan is afgestemd met de Concerncontroller en met de accountant.

Conform artikel 212 van de Gemeentewet stelt de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financiële beheer en de financiële inrichting vast. De verordening waarborgt dat aan eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

De financiële verordening gemeente West Maas en Waal 2023 (artikel 212 Gemeentewet) is op 14 maart 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. In de artikelen 10 tot en met 13 zijn de afspraken voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgelegd.

In artikel 30. Interne controle, lid 1, is het volgende opgenomen:

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de financiële rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteren burgemeester en wethouders daarover in de financiële rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 25 onder f. Daarnaast informeren burgemeester en wethouders de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Om invulling te geven aan artikel 30 wordt jaarlijks het Verbijzonderde Interne Controleplan opgesteld. Het plan is opgesteld door de adviseur Verbijzonderde Interne Controle, die ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controles, de rapportage over de bevindingen en een advies over de eventuele verbeterpunten. De uitkomsten van de verbijzonderde interne controles vormen de basis voor de door het college af te geven rechtmatigheidsverantwoording.

-Het Uitvoeringsplan verbijzonderde intern controles wordt jaarlijks opgesteld in afstemming met de concerncontroller en de accountant.

De afgelopen jaren is er geen gebruik gemaakt van een Uitvoeringsplan interne controles. In 2025 wordt dit document als interne onderbouwing gebruikt vanaf 2026 zal dit ter goedkeuring worden aangeboden aan het college.

De Wet versterking decentrale rekenkamers is per 1 januari 2023 in werking getreden. Hierin is ook de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording voor gemeenten opgenomen. In de door de gemeenteraad vastgestelde Rechtmatigheids- en Controleprotocol 2025-2029 is de verantwoordingsgrens vastgesteld op 2%. De verantwoordingsgrens is een totaalbedrag voor rechtmatigheidsfouten én onduidelijkheden in het kader van financiële rechtmatigheid.

In de jaarrekening 2024 is de rechtmatigheidsverantwoording van het college opgenomen. In de paragraaf bedrijfsvoering is een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven en vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave biedt. De accountant geeft geen oordeel meer over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring.

Verbijzonderde Interne Controle

Wat is verbijzonderde Interne Controle

Verbijzonderde interne controle is het proces om na te gaan of werkzaamheden conform afspraken worden uitgevoerd. Doordat de adviseur Verbijzonderde Interne Controle onafhankelijk van de lijnorganisatie is gepositioneerd, is de onafhankelijkheid van de controles geborgd. (Daarmee is sprake van verbijzonderde interne controle). De controles richten zich op de 3 rechtmatigheidscriteria, het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het M&O (Misbruik & Oneigenlijk gebruik) criterium. Daarnaast worden risico's met betrekking tot de administratieve organisatie en fraude beoordeeld. De VIC is voornamelijk gericht op de financieel significante processen ($\geq$ de verantwoordingsgrens).

Wat is het doel van de Verbijzonderde Interne Controle

De VIC wordt uitgevoerd om aan te tonen dat onze organisatie rechtmatig en doelmatig werkt en dat de in de administratie opgenomen gegevens juist, tijdig en volledig zijn verantwoord. De uitgevoerde VIC vormen de basis voor de op te stellen rechtmatigheidsverantwoording van het college. De accountant maakt gebruik van de uitgevoerde VIC om een oordeel te geven over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast speelt de VIC een rol in het continu verbeteren van de organisatie. Er worden adviezen gegeven voor het treffen van maatregelen om gesignaleerde onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen.

Randvoorwaarden Verbijzonderde Interne Controle

Voor een adequate uitvoering van de verbijzonderde interne controle zijn de volgende voorwaarden van belang:

- Geen belemmering opgelegd vanuit de organisatie
- Onafhankelijke positie
- Vaktechnische bekwaamheid en inhoudelijke deskundigheid van de adviseur Verbijzonderde Interne Controle
- Zorgvuldige planning, beoordeling en vastlegging van de VIC
- Goede informatievoorziening

Relatie met het Rechtmatigheids- en Controleprotocol 2025-2029

De gemeenteraad stelt het de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording vast en de kaders voor de accountantscontrole, het zogenaamde Rechtmatigheids- en Controleprotocol. In het Rechtmatigheids- en Controleprotocol liggen de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordings- en rapportagegrens vast en nadere afspraken.

Relatie met controleplan en normenkader

Het controleplan biedt de gemeenteraad de mogelijkheid, naast het controleprotocol, nadere aanwijzingen te geven aan de accountant voor de controle van de jaarrekening. Onderdeel van het controleplan is het normenkader voor het betreffende controlejaar. Het normenkader geeft een overzicht van de geldende externe- en interne wet- en regelgeving die in het kader van financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidsverantwoording is. Het controleplan en het definitieve normenkader t.b.v. de controle van het boekjaar 2025 wordt in december 2025 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Relatie met de accountantscontrole

Vóór de interim-controle en vóór de jaarrekeningcontrole worden de uitkomsten uit de VIC gedeeld met de accountant en is er regelmatig contact met de accountant om de eventuele vragen te beantwoorden. Het Uitvoeringsplan 2025 is afgestemd met de accountant. Ook het Controleplan en het Normenkader worden met de accountant afgestemd.

Verbijzonderd Interne Controleplan

Afbakening VIC 2025

De verantwoordingsgrens van 2% is vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van de primaire begroting 2025 (IV3 begroting 2025) en een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves) van de gemeente is de (voorlopige) afbakening voor de VIC bepaald. Het totaal van de lasten van de

primaire begroting 2025 bedraagt € 57.882.000. Dit betekent dat processen met een omvang $\geq$ € 1.157.640 voor de VIC als financieel significant zijn aangemerkt.

Verdeling naar onderliggende processen

De onderstaande tabel geeft de verdeling van de begroting (IV3) naar de onderliggende bedrijfsprocessen. De groen gearceerde processen zijn, bij toepassing van de verantwoordingsgrens van 2%, opgenomen in de VIC. De omvang van aan- en verkopen grond/gebouwen en inkoop/aanbesteding wordt op basis van de werkelijke transacties bepaald, omdat dit niet op voorhand wordt begroot. De inkomensoverdrachten GR worden gedekt door de accountantsverklaring van de betreffende GR. De inkomens/kapitaaloverdrachten Rijk betreffen voor € 4.222 de SISA regelingen en zijn opgenomen in de VIC. Het overige betreft de algemene uitkering en is onderdeel van de getrouwheidscontrole van de accountant. Voor de geel gearceerde processen wordt een verkorte controle uitgevoerd.

De controle op Treasury is een verkorte controle omdat het aangaan van nieuwe leningen en of garanties in zeer beperkte vorm voorkomt. Naast een check op nieuwe transacties richt de controle zich in 2025 op de tijdige en juiste registratie van schatkistbankieren, renterisiconorm en de renteverrekening.

Lasten (proces)	Omvang (x 1.000)	Baten (proces)	Omvang (x 1.000)
Subsidieverlening	619	Belastingen (OZB, RZ, Afval en Riool)	10.667
Aan- en verkopen grond/gebouwen	ntb	Investeringsbijdragen GR	41
Treasury	504	Investeringsbijdragen	
HRM	10.952	ov.instellingen en personen	37
Inkoop en aanbesteding	13.135	Mutaties reserves	409
Factuurcontrole		Leges omgevingsvergunningen	1.320
		Inkomensoverdrachten Rijk	43.209
		Kapitaaloverdrachten - Rijk	
WMO	4.432	Verhuur activa en sportacc	70
Jeugdwet	6.511	Belastingen	496
Sociale uitkeringen in geld	3.095	leges begraafplaatsen	13
Afschrijvingen	2.095	Leges burgerzaken	349
Mutatie reserves	28	Leges overig	65
Leerlingenvervoer	575	Grond	33
Soc. Uitkeringen in natura	1.038	Duurzame goederen	
Belastingen	153	Uitgeleend personeel	12
Duurzame goederen	288	Pachten	56
		Eigen bijdr en verhaal soc	
Pachten	1	uitkeringen in natura	110
Inkomensoverdrachten Rijk	140	Overige goederen en diensten	236
Inkomensoverdrachten GR	10.868	Verhaal sociale uitkeringen ingeld	14
Inkomensoverdrachten overig	1.171	Inkomensoverdrachten GR	16
Kapitaaloverdrachten		Inkomensoverdrachten	
ov.instellingen	2	gemeenten	40
Inkomensoverdrachten - gemeenten	122	Inkomensoverdrachten provincies	1
Inkomensoverdrachten ov.overheden	1.107	Inkomensoverdr. Overige overheden	47
		Inkomensoverdr. Ov.inst en	
Mutaties voorzieningen	1.349	personen	53
overige verrekeningen	-275	Rente	312
		Dividenden en winsten	
		Overige verrekeningen	144
		Mutaties voorzieningen	160
Totaal lasten	57.910	Totaal baten	57.910

Het VIC-plan

Onderstaand plan geeft een overzicht van de te controleren processen, de financiële omvang van het proces en de risicokwalificatie.

De risicokwalificatie van de processen is gebaseerd op de classificatie binnen ons M&O beleid.

Proces	Omvang IV3 x € 1.000	Risico kwalificatie
Subsidieverlening	619	Midden-Hoog
Aan- en verkopen grond/ gebouwen	ntb	Laag
Treasury	504	Laag
HRM	10.952	Midden
Inkoop en aanbesteding	13.135	Midden-Hoog
WMO	4.432	Hoog
Jeugdwet	6.511	Hoog
Soc. uitkeringen in geld	3.095	Hoog
Afschrijvingen	2.095	Midden
Soc. Uitkeringen in natura	1.038	Hoog
Mutaties voorzieningen	1.349	Midden
Belastingen (OZB, RZ, Afval en Riool)	10.667	Midden-Hoog
Leges omgevingsvergunningen	1.320	Hoog

Uitvoeren VIC-plan

Voor het bepalen van de inhoud en de diepgang van de VIC is een nadere analyse van de procesbeschrijvingen (opzet, bestaan en werking) noodzakelijk. Naast de financiële omvang en het niveau van de interne beheersing kunnen ook aspecten als wijzigingen in wet- en regelgeving, mutaties in procedures/ betrokken medewerkers, bevindingen uit voorgaande controles, gebruik IT-hulpmiddelen en politieke gevoeligheid een risico met zich meebrengen. De risico's worden onderzocht en ingeschat door de medewerker VIC en de concerncontroller. Vervolgens wordt een VIC plan opgesteld, waarin de volgende onderdelen inzichtelijk zijn gemaakt:

- De aan het proces verbonden risico's
- De beheermaatregelen die zijn getroffen om de risico's te mitigeren
- De uit te voeren VIC-werkzaamheden

In verband met de rechtmatigheidsverantwoording zijn de VIC plannen ingedeeld op de 3 rechtmatigheidscriteria (voorwaardencriterium, begrotingscriterium en M&O criterium). De VIC plannen van de financieel significante processen zijn als bijlage toegevoegd.

De adviseur Verbijzonderde Interne Controle bespreekt de uitkomsten van de controle met de budgethouder van het betreffende proces en met de betreffende teamleider. Hierbij worden afspraken gemaakt over de eventuele verbeterpunten en de te ondernemen acties.

Per uitgevoerde controle wordt een concept rapportage opgesteld. De concept rapportage wordt afgestemd met de concerncontroller en vervolgens besproken met de procesverantwoordelijke teamleider. Na bespreking en het vastleggen van de vervolgsafspraken wordt de rapportage definitief. De definitieve rapportage wordt aangeboden aan de teamleider en de accountant. De gemaakte afspraken worden opgenomen op de verbeteragenda die wordt gedeeld met de gemeentesecretaris en de portefeuillehouder.